

D
F. 2. 1. 1 919

AMERIKA ESPERANTISTO

JANUARY, 1919

OFFICIAL ORGAN OF
THE ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA

AMERIKA ESPERANTISTO

OFFICIAL ORGAN of

The Esperanto Association of North America, Inc.

a propaganda organization for the furtherance of the study and use of the International Auxiliary Language, Esperanto.

CO-EDITORS: NORMAN W. FROST

MRS. I. M. HORN

CLUB DIRECTORY

This department is conducted solely for the benefit of our organized groups throughout the country. It furnishes a means of keeping in close touch with the work in other cities, for the exchange of ideas and helpful suggestions, and for the formation of valuable friendships in a united field of endeavor.

BERKELEY, CALIF.

Berke'ya Esperanta Rondo.—Classes Monday and Tuesday evenings at 8.00.—Meetings Wednesday evenings. Address Vinton Smith, 530 62nd St., Oakland, Calif.

OAKLAND, CALIF.

Oakland Esperanta-Rondo; L. D. Stockton, Sec. & Treas., 438 15th St. 19

SAN FRANCISCO, CALIF.

San Francisco Rondo, meets Third Friday eve., Rm. 315 Lick Bldg., 35 Montgomery St. F.ino M. D. Van Sloun, Sec'y, 946 Central Av.

BRIDGEPORT, CONN.

Bridgeport Esperanto Society meets every Friday at 7.30 P.M. At 284 Dover St., near Remington Arms. S-ro Gustavus McGroirty Sek., 525 Fairfield Av. Marcus L. DeVine, Pres., 284 Dover St. Visiting Esperantists call Barnum 1294-Ring 13. 19

WASHINGTON, D. C.

La Kabea Esperanta Klubo, 1389 Quincy St., kunvenas jaŭdon vespere. 19

CHICAGO ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park. Jaroslov Sobehrad, Sec'y, 1116 W. 19th Place. La Esp. Oficejo, 1669 Blue Island Ave. Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate. 19

BOSTON, MASS.

Boston Esp. Soc., 402 Pierce Bldg., Copley Sq. Meets Tues., 7 P.M. Miss A. Patten, Sec.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society. Business Institute, every Friday, 8.00 P.M.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Trelawny Bldg. Miss M. G. Ingalls, Sec'y, The Windsor, State St.

DETROIT, MICH.

Detroit Esperanto Office, 507 Breitmeyer Bldg., open daily. Library at disposal of everybody daily, 7 A.M.-9 P.M., except Tues. and Fri. Classes meet Tues. and Fri., 8.10 P.M. La Pola Esperanto Asocio, B. Lendo, Sek., 120 29th St.

PLAINVIEW, NEBR.

Esperanto-Fako de la "Sola Skolto" (Lone Scout), 500 N. Dearborn, Chicago, Ill. (Revuo por la Junularo. Organizu grupon inter la geknaboj. Granda sukceso. Abonu tuj! Jare .75; Kvarmonate .25.) Falestro, Chas. P. Lang, Plainview, Nebr.

Groups are listed for 12 issues of the magazine, at a cost of only 25 cents for the two-line insertion. Extra lines are 10 cents each additional. The heading,—name of city or town—is inserted free. This matter warrants the immediate attention of every club secretary.

MANCHESTER, N. H.

Pionira Grupo. Sek., Daisy E. Flanders, 714 Beech St. 19

HOBOKEN, N. J.

"I.O.O.F. Esperanto Club No. 1 of Greater N.Y." meets every Tuesday at 8.30 P.M. in 61 First St., 3rd Floor West. All welcome. Pres., Mrs. M. O. Haugland; Sec'y Wm. Preusse; Instructor, A. Mendelson. Address all communications to the secretary at above address.

BUFFALO, N. Y.

Buffalo Esperanto Society, A. E. Warren, Pres.; Miss Ray Morris, Sec.; meets Thursday evenings at 60 High St. 19

NEW YORK CITY, N. Y.

The Greater New York Esperanto Society, including all chartered clubs in Manhattan, The Bronx, Brooklyn, Queens, Richmond, Long Island, Westchester County and the New Jersey suburbs, Miss Leonora Stoeppler, Sec., 105 W. 94th St.

The New York Barco, or Esperanto supper, is held on the THIRD FRIDAY of every month (6.30 P. M.). Hotel Albert, Cor. 11th St. and University Place, near Broadway surface car; Subway 8th and 14th Sts.

La dimanĉa kunveno, al kiu ĉiuj estas bonvenaj, okazas je la tria horo, posttagmeze, ĉiun dimanĉon ĉe la loĝejo de S-ro Joseph Silbernirk, 229 East 18th St., Manhattan.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo; S. Kozminski, Sek., 3406 Meyer Ave.

PHILADELPHIA, PA.

Phila Esp. Soc. J. F. Knowlan, Sec., 45 No. 13th St. Meets 4th Fri., Bingham Hotel, 11th and Market Sts.

Rondeto de Litovo-Polaj Esperantistoj, 2833 Livingston St.

Esperanta stelo de Polujo. Sekr., S. Zysk. Kunvenas mardon vespere inter 8-10 h., 507 New York Ave. 19

PITTSBURGH, PA.

Esperanto Sec., Academy of Science and Art. James McKirdy, Sec., Box 920. Fridays, 8 P. M.

MILWAUKEE, WISC.

Hesperus Esperantists. S-ino B. H. Kerner, Sek., 632 Summit Av., 3d Tuesdays, 8 P.M. 19

Amerika Esperantisto

American Esperantist

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

A true translation of the non-English portion of this magazine filed with the Postmaster, Boston, Mass.

Published Monthly by

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY (Inc.)
WEST NEWTON, MASS.

One Dollar a Year.

Single Copy Ten Cents.

VOL. 23

JANUARY, 1919

NO. 5

GRAVAJ STATDOKUMENTOJ

KONDIĈOJ DE MILITPAŬZO KUN GERMANUJO

Kiel Prezentitaj al la Usona Kongreso per Prezidanto Wilson
11 Novembro, 1918

Sinjoroj Kongresanoj:

En ĉi tiuj maltrankvilaj tempoj de rapida kaj grandega ŝanĝado faciligos iom mian senton pri respondeco, se mi plenumos persone la devon komuniki al vi kelkajn el la pli gravaj cirkonstancoj de la situacio, kiun necesas pritrakti.

La germanaj estroj, kiuj laŭinvite de la Plej Alta Militkoncilio komunikigadis kun Marŝalo Foch, jam akceptis kaj subskribis la kondiĉojn de militpaŭzo, kiujn oni rajtigis kaj ordonis al li komuniki al ili. Tiuj kondiĉoj estas jenaj:

I. Militaj Klaŭzoj pri Okcidenta Fronto

1. Ĉeso de l' operacioj surteraj kaj enaeraj ses horojn post subskribo al la militpaŭzo.

2. Tuja malokupo de l' invaditaj landoj: Belgujo, Francujo, Alsace-Lorraine, Luxembourg, tiel aranĝota, ke ĝi estos finita ĝis dekkvar tagoj depost subskribo al la militpaŭzo. Germanaj trupoj, kiuj ne estos forlasintaj la supre ditajn teritoriojn en la templimo, fariĝos militkaptitoj. Okupado per la kunfortoj de la Liganoj kaj Usono progresados egale kun la malokupado en tiuj regionoj. Ĉiuj movoj de malokupado kaj okupado gvidos sin laŭ noto aldonita al ĉi tiuj kondiĉoj.

3. Hejmen sendado, tuj komencota kaj finota ĝis dekkvar tagoj,

de ĉiuj loĝantoj de la landoj supre diritaj, inkluzive garantiulojn kaj juĝotojn aŭ kondamnitojn.

4. Cedo en bona stato per la germanaj armeoj de la jena ekipaĵo: 5000 kanonoj (2500 pezaj, 2500 kampaj), 30,000 maŝinpaŝiloj, 3000 "minenwerfer," 2000 aeroplanoj (batalaj, bombuzaj—unue D. —73'oj kaj nukle-bombomaŝinoj). La supraj estu transdonataj en Simmstu al la Liganaj kaj Usonaj trupoj laŭ la detalaj instrukcioj metitaj en la aldonitan noton.

5. Malokupo per la germanaj armeoj de la landoj maldekstraborde de la Rhein. Tiujn landojn maldekstraborde de la Rhein administras la lokaj registaroj sub kontrolo de la Liganaj kaj Usonaj armeoj de okupado. Okupo de tiuj teritorioj plenumiĝos per tio, ke Liganaj kaj Usonaj garnizonoj tenos la ĉefajn transirejojn de la Rhein: Mainz, Koblenz, Koeln, kune kun pontokapojn ĉe tiuj punktoj en 30-kilometra distanco sur dekstra bordo, kaj ke garnizonoj simile tenos la strategiajn lokojn de la regionoj. Zono neŭtrala estos rezervata dekstre de la Rhein inter la rivero kaj linio strekita paralele kun ĝi kvardek kilometrojn oriente, de la landlimo de Holando ĝis la paralelo Gernsheim, kaj kiom eble 30-kilometran distancon oriente de la rivero de la Rhein-landoj estos tiel aranĝata, ke ĝi finiĝos ĝis plua daŭro de dekunu tagoj, sume deknaŭ tagoj post subskribo al la militpaŭzo. Ĉiuj movoj de malokupado kaj okupado sin gvidos laŭ la aldonita noto.

6. En la tuta teritorio malokupota de la malamiko oni nenie malokupigu la loĝantojn; oni neniel ajn difektu la personojn aŭ propraĵojn de la loĝantoj. Oni nenion neniel detruu. La militaj establaĵoj ĉiuspecaj estu transdonataj sendifekte, kiel ankaŭ la militaj manĝoprovizoj, militiloj, ekipaĵo, ne forigitaj en la templimo de la malokupado. La manĝoprovizoj ĉiuspecaj por la civila loĝantaro, la brutoj, ktp., estu lasataj "in situ." La industriaĵoj establaĵojn oni neniel difektu, nek ilian personaron forigu. La vojojn kaj komunikilojn ĉiuspecajn: fervojojn, akvovojojn, ŝoseojn, pontojn, telegrafojn, telefonojn oni neniel difektu.

7. La tuta civila kaj militista personaro, nun dungata ĉe ili, restu. 5000 lokomotivoj, 50,000 ŝarĝveturiloj kaj 10,000 ŝarĝaŭtomobiloj bone funkciantaj, kun siaj necesaj ekstraj eroj kaj akcesoraĵoj, estu transdonataj al la Kunligitaj Statpotencoj en la templimo de la malokupado de Belĝujo kaj Luxembourg. La fervojoj de Alsace-Lorraine estu transdonataj en la sama tempo, kune kun ĉiuj antaŭmilitaj personaroj kaj materialoj. Kaj la materialoj necesaj por funkciigi la fervojojn en la regiono maldekstraborde de la Rhein lasiĝu "in situ." Ĉiuj karboprovizoj kaj materialoj por konservado de la konstantaj vojoj, ĉiuj signaloj kaj riparejoj lasiĝu tutaj "in situ" kaj zorgu Germanujo pri ilia efikeco dum la tuta daŭro de la militpaŭzo. Ĉialdonita noto fiksas la detalojn de tiuj procedoj.

8. La germana militestraro havos la respondecon elmontri ĉiujn minojn aŭ malrapid-fuzajojn, distritajn tra la teritorio malokupota de la germanaj trupoj, kaj helpas ilin eltrovi kaj detru. La germana militestraro ankaŭ sciigu, se ĝi uzis detru-rimedojn, ekzemple venadon de fontoj, putoj, ktp., sub puno de revenĝoj.

9. La rekvizrajton profitos la Liganaj kaj Usonaj armeoj en ĉiuj okupotaj regionoj. La vivtenadon de la trupoj de okupado en la

Rheinlando (esceptinte Alsace-Lorraine) oni alkalkulos al la germana registaro.

10. Tuja hejmen resendo, sen reciprokado, laŭ detalaj kondiĉoj difinitaj, de ĉiuj Liganaj kaj Usonaj militkaptitoj. La Liganoj kaj Usono povos disponi tiujn kaptitojn laŭvole.

11. Malsanaj kaj vunditaj ne forporteblaj el la malokupota teritorio estos prizorgataj de germana personaro, kiu restos sur la loko kun la bezonaj kuracajoj.

II. Procedoj Rilate al la Orientaj Landlimoj de Germanujo.

12. Ĉiuj germanaj trupoj nun en ĉia teritorio, kiu antaŭ la milito apartenis al Rusujo, Rumanujo aŭ Turkujo, retirigos en la landlimojn de Germanujo, kiaj ili ekzistis la unuan de Aŭgusto, 1914.

13. Malokupado de la germanaj trupoj komenciĝu tuj, kaj ĉiuj germanaj instruantoj, kaptitoj, kaj civilaj kiel ankaŭ militistaj agentoj nun sur la rusa teritorio (kiel difinita antaŭ 1914) estu revokataj.

14. La germanaj trupoj tuj ĉesu ĉiajn rekvizojn kaj kaptojn kaj ceterajn entreprenojn kun celo havigi provizojn por Germanujo el Rumanujo kaj Rusujo (kiel difinitaj la unuan de Aŭgusto, 1914).

15. Forlaso de la traktatoj de Bucuresti kaj Brest-Litovsk kaj de ĉi aldonaj traktatoj.

16. La Liganoj povu libere eniradi la teritoriojn malokupotajn de la germanoj ĉe ilia orienta landlimo, aŭ per Danzig aŭ per la Vistula, por transporti provizojn al la loĝantaroj de tiuj teritorioj aŭ por ĉia alia celo.

III. Klaŭzo Koncerne Orientan Afrikon

17. Senkondiĉa kapitulaco de ĉiuj germanaj fortoj operaciantaj en Orienta Afriko ĝis unu monato.

IV. Klaŭzoj Ĝeneralaj

18. Hejmen resendo, sen reciprokado, en maksimuma daŭro de unu monato, laŭ detalaj kondiĉoj ĉi-poste farotaj, de ĉiuj civiluloj internigitaj aŭ ekzilitaj, kiuj estus civitanoj de aliaj Liganaj aŭ Asociaj Ŝtatoj ol la cititaj en klaŭzo 3, paragrafo 19, kun la rezervo, ke eventualaj postaj pretendoj kaj postuloj de la Liganoj kaj Usono restos netuŝitaj.

19. La jenajn financajn kondiĉojn oni postulas: Kompensadon por la difektoj faritaj. En la daŭro de ĉi tiu militpaŭzo la malamiko ne forigu publikajn kreditaĵojn, kiuj povas garantiĝi al la Liganoj repagon aŭ rebonigon de la militperdoj. Oni tuj redonu la kontantaj deponaĵojn en la Nacian Bankon de Belgujo, kaj ĝenerale oni resendu tuj ĉiujn dokumentojn, metalmonon, obligaciojn, akciojn, papermonon, kune kun la ilaro por ilia fabrikado, rilate al publikaj aŭ privataj intereso en la invaditaj landoj. Oni redonu la rusan kaj rumanan oron ceditan al Germanujo aŭ prenitan de tiu ŝtatpotenco. Tiun oron oni konfidu al la Liganoj ĝis subskribo al la paco.

V. Kondiĉoj Maraj

20. Tuja ĉeso de ĉiuj malamikagoj surmare kaj precizaj informoj pri la kio kaj movoj de ĉiuj germanaj ŝipoj. Oni sciigu la neŭtralajn naciojn, ke oni permesas liberan navigadon en ĉiuj teritoriaj akvoj al la militaj kaj komercaj ŝiparoj de la Liganaj kaj Asociaj Ŝtatpotencoj, ĉiujn demandojn de neŭtraleco forlasante.

21. Ĉiujn milit- kaj komercŝiparajn militkaptitojn de la Liganaj

kaj Asociitaj Statpotencoj en germanaj manoj oni resendu, sen recipokado.

22. Cedo al la Liganoj kaj Usono de 160 germanaj submarŝipoj (inkluzive ĉiujn submarajn krozŝipojn kaj minmetajn submarŝipojn) kun ilia plena armilaro kaj ekipaĵo en havenojn de la Liganoj kaj Usono. Ĉiujn ceterajn submarŝipojn oni senanigos kaj plene senarmigos kaj metos sub kontrolon de la Ligpotencoj kaj Usono.

23. Jenaj germanaj marsupraĵaj militŝipoj, nomotaj de Liganoj kaj Usono, estu tuj senarmigataj kaj poste internigataj en havenojn neŭtralajn, aŭ, se tiaj mankos, en havenojn Liganajn, nomotajn de la Liganoj kaj Usono, kaj restu sur la ŝipoj nur zorgantoj: ses batalkrozŝipoj, dek batalŝipoj, ok malpezaj krozŝipoj (inter ili du minŝipoj), kvindek detruŝipoj de la plej moderna tipo. Ĉiuj ceteraj marsupraĵaj militŝipoj (inkluzive la riverajn) estu koncentrataj en germanajn marbazojn nomotajn de la Liganoj kaj Usono, kaj estu senanigataj kaj plene senarmigataj kaj metataj sub kontrolon de la Liganoj kaj Usono. Ĉiujn unuojn de la helpŝiparo (skrapretbarkojn, aŭto-boatojn, ktp.) oni senarmigu.

24. La Liganoj kaj Usono rajtos forigi ĉiujn minarojn kaj obstrukcojn metitajn de Germanujo ekster la germanaj akvoj, kaj iliajn lokojn oni sciigu.

25. Liberan navigadon de la Balta Maro oni permesu al la militaj kaj komercaj ŝiparoj de la Liganaj kaj Asociitaj Statpotencoj. Tiu-ĉe la Liganoj kaj Usono rajtigos okupi ĉiujn germanajn fortikojn, fortikajojn, bateriojn kaj ĉiajn defendeĵojn en ĉiuj enirejoj el la Kattegat en la Baltan Maron, kaj forigi ĉiujn minojn kaj obstrukcojn en kaj ekster la germanaj akvoj sen ĉia pretendo pri neŭtraleco, kaj la lokojn de ĉiuj tiaj minoj kaj obstrukcoj oni sciigos.

26. I a nunaj blokadcirkonstancoj, starigitaj de la Liganoj kaj Asociitaj Statpotencoj, restos sensanĝe, kaj ĉiuj germanaj komercŝipoj troviĝontaj surmare restos kapereblaj.

27. Ĉiuj maraj aerveturiloj estu koncentrataj kaj malmobilizataj en germanaj bazoj nomotaj de la Liganoj kaj Usono.

28. Malokupante la belgajn marbordojn kaj havenojn, Germanujo forlasu ĉiujn komercŝipojn, trenŝipetojn, ŝarĝbarkojn, arganojn kaj ĉiujn ceterajn havenmaterialojn, ĉiujn materialojn por enlanda navigado, ĉiujn aerveturilojn kaj ĉiujn provizojn kaj aparatojn ĉiuspecajn.

29. Ĉiujn havenojn de la Nigra Maro malokupu Germanujo; ĉiuj rusaj militŝipoj ĉiuspecaj, kaperitaj de Germanujo en la Nigra Maro, estu tranŝonataj al la Liganoj kaj Usono; ĉiuj kaperitaj komercŝipoj estu liberigataj; ĉiuj militaj kaj alispecaj materialoj, kaptitaj en tiuj havenoj, estu redonataj kaj la germanaj materialoj nomitaj en klaŭzo 28 estu forlasataj.

30. Ĉiuj komercaj ŝipoj en germanaj manoj, apartenantaj al la Liganaj kaj Asociitaj Statpotencoj, estu resendataj en havenojn nomotajn de la Liganoj kaj Usono, sen recipokado.

31. Nenian detruon de ŝipoj aŭ materialoj oni permesos antaŭ malokupo, cedo aŭ redono.

32. La Germana Registaro formale sciigu la neŭtralajn Registrojn de la mondo, kaj aparte la Registrojn de Norvegujo, Svedujo, Danujo kaj Holando, ke ĉiuj limigoj pri komercado de iliaj ŝipoj kun

la Liganaj aŭ Asociaj Landoj, ĉu faritaj de la Germana Registaro aŭ de privataj germanaj interesoj, kaj ĉu kompanse por specialaj koncesioj (ekzemple eksportado de ŝipfaraj materialoj) aŭ ne, estas tuj nuligataj.

33. Neniujn ajn germanajn komercŝipojn oni alinaciigu sub neŭtralan flagon post subskribo al la militpaŭzo.

VI. Daŭro de Militpaŭzo

34. La daŭro de la militpaŭzo estas tridek tagoj, kun rajto ĝin plilongigi. En tiu periodo, se oni ne plenumos kiun ajn el la supraj klaŭzoj, la militpaŭzo estas nuligebla de unu el la traktantaj partoj, post avizo kvardek du horojn antaŭe.

VII. Templimo por Respondo.

35. Tiun militpaŭzon akceptos aŭ malakceptos Germanujo ĝis sepdek du horoj post la komunikado.

La milito do finiĝas; ĉar, akceptinte tiujn kondiĉojn de militpaŭzo, la germana estraro remiliti ne povos.

Ankoraŭ ne eble estas taksi la sekvojn de tiu granda finalo. Ni scias nur, ke tiu tragedia milito, kies konsumantaj flamoj flugis de nacio al nacio, ĝis la tuta mondo ekbrulis,—ke tiu milito ĉesis, kaj ke nia propra popolo havis la privilegion eniri ĝin en ĝia plej kriza tempo tiamaniere kaj kun tia forto, kiu, profunde fierigante nin, kunhelpis al la granda rezultato. Ni scias ankaŭ, ke la celo de la milito estas atingita—la celo volegita de ĉiuj liberuloj; kaj atingita ĝi estas en absoluta pleneco, kiun eĉ nun ni ankoraŭ ne komprenas. La armita imperialismo, kian konceptis la nur hieraŭ mastroj de Germanujo, jam formortis; ĝiaj kontraŭlegaj ambicioj dronas en nigra fiasko. Kiu nun penos ĝin revivigi? La arbitra potenco de la milita kasto de Germanujo, kiu iam povis sekrete kaj propramove ĝeni la mondan pacon, jam estas senkreditigita kaj detruita. Kaj pli ol tio—multe pli ol tio—estas elfarite. La grandaj nacioj, kiuj kunligis sin por detruigi ĝin, jam formale unuiĝis en la komuna intenco starigi tian pacon, kia kontentigos la tutmondajn sopirojn al neprofitema justeco, korpigota en aranĝojn, kiuj sin bazos sur ion multe pli bonan kaj multe pli daŭran, ol la egoismaj konkurinteresoj de potencaj ŝtatoj. Oni ne plu konjektadas pri tio, kiajn aferojn la venkintoj volas. Al tiuj aferoj ili dediĉis ne nur la intelekton, sed la koron. Ilia konfesita kaj kuna intenco estas kontentigi kaj ŝirmi la malfortajn, kaj ne simple doni justajn rajtojn al la fortaj.

La humana tendenco kaj celo de la triumfintaj registaroj jam montriĝis en maniero tre praktika. Iliaj reprezentantoj en la Plej Alta Militkonsilo ĉe Versailles per unuvoĉa deziresprimado certigis la popolojn de la Centraj Imperioj, ke ĉio ebla en la cirkonstancoj estos farata, por liveradi al ili nutraĵojn kaj malegigi la teruran senecon, kiu en tiom da lokoj minacas eĉ ilian vivon; kaj oni klopodos tuj organizi tiujn helpopenojn same sisteme, kiel ili organiziĝis en la okazo de Belgujo. Uzante la senokupan ŝiparon de la Centraj Imperioj, ŝajnas, ke oni sufiĉe baldaŭ povos forpeli de iliaj premataj loĝantaroj la timon pri mizerego, kaj liberigi iliajn spiritojn kaj fortojn por la grandaj kaj danĝeraj taskoj de politika rekonstruado, kiuj cirkaŭas ilin je ĉiu flanko. La malsato ne naskas reformojn; ĝi naskas frenezecon kaj ĉiujn kriantajn malsanojn, kiuj ordan vivon nebligas.

Ĉar kun falo de l' antikvaj registemoj, kiuj inkube pezis sur la popoloj de la Centraj Imperioj, venis politika ne simple ŝanĝo, sed revolucio; kaj revolucio, kiu ŝajnas ankoraŭ ne ricevinta definitivajn ordan formojn, sed fluanta de ŝanĝo al ŝanĝo, ĝis la pensemaj homoj devas demandi sin: Kun kiuj kaj kiaj ŝtatoj ni estas traktontaj, farante la interligojn de paco? Kun kia aŭtoritato ili renkontos nin, kaj kun kia garantio, ke ilia aŭtoritato postvivos kaj sekure subtenos la internaciajn aranĝojn de ni starigotajn? Jen problemo sufiĉe dubiga kaj maltrankviliga. La paco farota sur kies promesoj kaj garantioj sin bazos?

Tute honestaj kun ni, ni konfesu, ke je tiuj demandoj respondo kontentiga ekzistas ne nun aŭ tuj. Sed tio ne malesperigu nin pri baldaŭna respondo sufiĉa. Tio nur instruu al ni paciencon kaj helpemecon, kaj ke ni memoru antaŭ ĉio la grandajn esperojn kaj konfidon, kiuj subkuŝas la okazantaĵojn. Ekscesoj nenion atingas. Tion abunde pruvis la freŝdataj spertoj de malfeliĉa Rusujo. Malordoj maltrafas ĉian celon. Se ekscesoj okazus, se malordoj kelkatempe ekaperus, sekvos poste seriozaj pripensoj kaj tago de konstrua agado, kondiĉe ke ni helpas kaj ne malhelpas.

La nunajo en tuto apartenas al la nacioj kaj la popoloj, kiuj konservas sian egalpezon kaj la ordajn procedojn de siaj regadoj; la estontaĵo apartenas al tiuj, kiuj pruvas sin la veraj amikoj de la homaro. Venki per bataliloj estas venki nur kelkatempe; venki la mondon akirante ĝian estimon estas fari venkon por ĉiam. Mi estas certa, ke la nacioj profitintaj la disciplinon de la libereco kaj donintaj sin kviete al ĝia orda praktikado estas jam venkontaj la mondon per la simpla forto de bonekzemplo kaj de amika helpemeco.

La popoloj, nur ĵus eligintaj el sub la jugo de arbitra regado kaj jam fine heredantaj sian liberecon, neniam trovos la trezorojn de la libereco, kiujn ili celas, se ili serĉos ilin per lumo de torĉo. Ili trovos, ke ĉiu vojo makulita per la sango de iliaj propraj fratoj kondukas al dezerto, sed ne al la celo de iliaj esperoj. Ili jam staras vizaĝo kontraŭ vizaĝo kun sia unua provo. Ni tenu firme la lumon, ĝis ili sin orientos. Kaj dume, se estas eble, ni devas starigi pacon, kiu juste difinas ilian lokon inter la nacioj, forigos ĉian timon pri iliaj najbaroj kaj pri iliaj antaŭaj mastroj, kaj povigos ilin vivadi sekure kaj kontente, post kiam ili ordigos siajn proprajn aferojn. Mi mem ne dubas ilian intencon aŭ ilian kapablecon. Ekzistas kelke da favoraj signoj, ke ili konas kaj elektos la vojojn de kvieteco kaj paca adaptado. Se jes, ni ĉiel-eble disponigu al ili nian helpon. Se ne, ni devos atendi kun pacienco kaj simpatio la vekigon kaj resaniĝon, kiuj nepre venos en la fino.

[Postaj diskutadoj iom ŝanĝis paragrafojn 7, 12, 16, 17, 18, 22, 23, 26 kaj 35.—Red.]

ATENTU ALILINGVANOJ

Ŝajnas al ni tre dezirinde aŭdi el aliaj landoj novajn opiniojn, tial ni proponas tion ĉi: al iu ne-usona ne-angla-lingvo-parolantulo kiu donacos esperantan artikolon de almenaŭ du paĝoj (presitaj) kiun ni akceptos kaj presos, ni donacos jaran abonon al Amerika Esperantisto komencante kun eldono de l'artikolon. Precipe ni ĝojus aŭdi el Rusujo, Persujo, kaj Ĥinujo.

December 11. The following resolution was sent by President Payson in the name of the society to the American peace delegation:

Resolved: That the Esperanto Association of North America call upon the American delegation to advocate the use of the Esperanto language for one of the official texts of the peace treaty, and of the documents constituting a league of nations.

- MEMORIGAJ SERVOJ JE NASKOTAGO DE DOKTORO LUDOVIKO LAZARO ZAMENHOF

Washington

Oni memorigis la naskotagon de D-ro Zamenhof ĉe salonego de la Virina Kristen-Modereca Unuiĝo, en Vaŝingtono, Distrikto de Kolumbio, je posttagmezo de 15a decembro 1918. Estis ĉirkaŭ 40 ĉeestantoj, preskaŭ ĉiuj esperantistoj.

Post kelkaj enkondukaj vortoj de S-ro B. Pickman Mann, kiu prezidis, la ĥoro kantis la "Preĝo" verkitan esperante de S-ro H. I. Keyes, de Uniontown, Pennsylvania, kaj presitan en Amerika Esperantisto.

Tiam S-ro Mann faris mallongan skizon de la vivo de D-ro Zamenhof; S-ro H. A. Babcock parolis pri la progreso de Esperanto ĉe anglalingvaj landoj; S-ro W. E. Baff pri ĝia progreso ĉe germanaj, holandaj kaj skandinavaj landoj; F-no Amy C. Leavitt pri ĝia uzado dum la milito; kaj Sub-Kolonelo F. A. Postnikov pri ĝia progreso ĉe rusaj, balkanaj kaj aziaj landoj.

La ĥoro tiam kantis la tradukaĵon de "Ameriko" verkitan de Rev. A. Krafft.

S-ro N. S. Guimont parolis pri la estonta stato de Esperanto ĉe la latinlingvaj landoj de Eŭropo; S-ro W. E. Baff pri la taŭgeco de Esperanto por diplomaciaj, sciencaj kaj profesiaj celoj; kaj S-ro John A. Shiel, distrikta delegito de la Universala Esperanto-Asocio, pri la agadoj de tiu asocio dum la pasintaj kvar jaroj.

La ĥoro tiam kantis "La Espero" de D-ro Zamenhof.

La servo estis kondukata esperante, ĉiu frazo tradukiĝanta angle kiam dirata. La paroladoj estis ĉiuj angle dirataj krom parto de tiu de S-ro Guimont.

La akompanaĵoj de la himnoj estis muzikataj forte-piane de F-ino Amy C. Leavitt.

New York

Miss Butler gave the opening address on 'The Future of Esperanto.'

Mr. Fisher said we must guard against the tendency to make English the international language, which would be a handicap to the smaller nations. We must look out for Japan and China and see that English does not crowd out Esperanto.

Mr. Morton spoke of his trip to Montreal and the possibility of a congress at Montreal next summer, and read a poem in honor of Dr. Zamenhof.

Mr. Powell spoke of "Japan Salesman," which has two or three pages of Esperanto propaganda. He sent copies to Board of Foreign Commerce. He also spoke of Dr. Page's "League of Nations," and of the possibility of publishing Dr. Zamenhof's manuscript.

As was said at the last memorial meeting for Dr. Zamenhof in

Dr. Grant's church, the best way to show our appreciation and devotion is to keep his memory alive by doing something for the movement.

Prof. Fred S. Webster, the famous naturalist, spoke.

At the Boston meeting of greeting to the Bahai, Dec. 31, 1918, Capt. Postnikov spoke about as follows:

"I consider it the highest pleasure and honor for me to be invited to deliver an address about "Esperanto" before the members of the Bahai Association.

"Never in its history was the International Language so strongly endorsed and appreciated by any religion as by Bahaists. The reason why, lies in the fact that on the one hand the Bahai religion is more than international; it is the only religion which recognizes and includes all religions with the aim to elevate and better the life of all mankind, of all religions; it is **superreligious**. On the other hand, "Esperanto" is not only an international language, it is above all the prejudices of the national languages; it recognizes other languages and includes everything that any national language may contribute to the future universal language; it is **supernational**.

Both are closely inter-related and practically inseparable because the final triumph of the Bahai movement is impossible without the use of one universal language, which will enable one to clearly and amicably discuss and settle numerous questions between Bahai speaking different languages and belonging to different races. Again the very existence of Esperanto, its spreading and strength was, is, and ever will be dependent upon that spirit of world brotherhood, mutual international respect and religious devotion to the great Cause which is so loftily interpreted and exemplified in the Bahai movement."

Then Capt. Postnikov told of his meeting Dr. Zamenhof and went on to urge the use of Esperanto on all occasions even to the exclusion of the national speech. Mr. Morton dissented somewhat on our abandoning our native tongue—as well he might. We were glad to hear of the activity in Montreal. Mr. Lee outlined his work on propaganda and announced a program for the following courses: 1. For Bahai and friends at the Flexners' in Brookline Tuesday evenings; 2. For Bahai and friends at the Obers' in Cambridge Saturday evenings; 3. For beginners—all welcome—at the clubroom Tuesday evenings; 4. Translation into Esperanto, for advanced students at the Payers', day and hour to be arranged.

January 17 the New York Esperanto Society tendered a farewell reception to Mr. Richard Carter, who is returning to England. Lieutenant Camp, D. A. Klajn, Mr. Silbernik, and others, spoke.

Science, Dec. 6, 1918, has a note by J. D. Hailman on "Usono."

In the Kablegram, Nov.-Dec., 1918, the Rotarian gives us a good word.

Chicago Tribune, during the first two weeks of December had three articles on Esperanto, under Voice of the People.

Detroit Abendpost, Dec. 25, 1918, translated in full into German Mr. Page's article on the League of Nations and Esperanto.

Perth Amboy News, Jan. 14, 1919, gives its leading editorial to advocating Esperanto.

We have received at this office a number of Esperanto and other periodicals, not hitherto acknowledged, in which we note the following valuable articles (those in Esperanto in boldface type):

Esperanto — Sept.-Oct. — **Disinfecting the brain** (med.); **Lithuania** (hist.); **fake antiques**.

Esperanto—Nov.—**Tolstoy's Rulers, revolution, and people**; **Livonia** (hist.); **Marriage reforms in Turkey**; **New words proposed**.

Teknika Revuo — **Ascent of Mont Blanc**; **new words**.

La Espero—Oct.—**Substitution of Esperanto for first foreign language**; **Review of Eccles experiment**; **New publication league**; **The philosopher**.

La Holanda Pioniro—Nov.-Dec.—**Esperanto courses in Dirksen popular university for three months, program of Utrecht Convention for Jan. 26, 1919 and report of last convention, Oct. 27**.

British Esperantist—Dec.—**The new epoch for Esperanto**; **Swans of Bruges**; **The congresses at Gotenburg and Green Acre**.

BOOK NOTICES

"Lilio"

We wish to call the attention of Esperanto book lovers to the recently published story, "Lilio," originally written in Esperanto by E. Alleyne Sinnotte, and published by the Bri. Esp. Soc., London, Eng. The story depicts the trials of a loving Christian mother, her being sustained by faith, and in the end her hopes realized. The character of the mother is exceedingly well drawn, as is that of her daughter "Joy," who possesses unusual musical talent. A beautifully written story of touching interest, and in Esperanto that is easily read. The book is worthy of a place in the library of every lover of Esperanto literature. Price, 2s. 6d.

Avoto: Rimvortaro Esperanta, price, 37½ cents at B. E. A., an indispensable aid for poets; over 5000 rhyme words in 500 classes; furnishes everything you need to pass our poetry editor except genius.

Aymonier: Grammaire Complete; 4th ed., 2 f. at O. C. E., 51 rue de Clichy, Paris; a full grammar in French from the standpoint of French grammar—the standard work.

Zamenhof: Fundamento; 5th ed., 3 f., O. C. E., grammar, 42 exercises, and Universala Vortaro in French, English, German, Russian, and Polish. To really get a correct view of official Esperanto this is an indispensable text.

Bulthuis: Het Esperanto in het Dagelijksch Verkeer; 0.50 fl. at J. Z. Bruijn's, 'sGravenhage, Holland. A first aid to the traveller taking him by clear and easy steps to a full use of Esperanto; admirable for study on the voyage.

Willson: La Fina Batalilo; \$.50. This is a somewhat mystic pacifist plea appealing strongly thru great beauty of style and expression. Perhaps our one criticism of the story would be that the emphasis on the miraculous rather tends to overlook the real constructive efforts toward peace. As to Esperanto style, we notice a reluctance to part with certain euphonious English words; e.g., **murdi** for **krimmortigi**, a sacrifice somewhat of internationality for the sake of word-sound.

Jezyk Miedzunarodowy Esperanto I; published in Detroit by the Naktadem Stowarzuzenia Polish Esperantists of N. America; Dr. Zamenhof's grammar and exercises with Polish translation.

We are planning to make the school number a fine propaganda issue for teachers. If we can lay hands on any money for propaganda we intend to devote it to this issue, if we can't we want you to individually. Meantime you can help by —

1. Finding out what changes in curricula have been made in your state by law or in practice on account of the war. Is any foreign language now taught? Does the law specify **any language** except English?

2. Obtaining a list of superintendents and principals—in many states these are published and sent free to each superintendent during the winter or obtainable thru the state department of education on request.

If not obtainable compile a list of what educators you know, also of dates of conventions, etc.

FOR BEGINNERS AND ADVANCED STUDENTS

La plimulto da ĝeinstruistoj kaj kleruloj ĝis nun ne profunde esploris Esperanton, nek la proponon ke ĝi akceptiĝu kiel lerneja pritraktajo. Geesperantistoj tamen universale opinias, ke la profito kiu alkreskos de tutmonda sciado de la lingvo, tre dezirindigos ĝian ĉiean enkondukiĝon en la lernejojn de civilizitaj landoj. Rilate tion, oni povas denove konstati, ke Esperanto estas ne nura temo teoria, sed ke ĝi estas lingvo vivanta, kaj de tiu-ĉi vidpunkto la klerularo devas do ĝin pritrakti. Plie, oni jam instruas ĝin en multnombraj lernejoj — elementaj, subgradaj, teknikaj, komercaj kaj militaj — diverslande, kaj tra la tutmondo; multokaze tiu-ĉi instruado estas aprobata de la registaraj fakoj, kaj de la estraro samurbaj.

Concord, N. H.

W. H. Smith, trad.

(The best Esperanto translation received of the following will appear in an early future issue of **Amerika Esperanisto**.)

The wireless telephone for use in airplanes has been so perfected that it is practical and is one of the scientific marvels of the war. The wireless telephone is not a new invention. Three years ago Secretary of the Navy Daniels, from his office in Washington, talked to the U. S. S. New Hampshire and received the answer orally. But the man who has found it impossible for the noise of the motors to make the pilot beside him in an airplane hear a word could not bring himself to believe that the time would come when a flier in another machine, making the same roar, could carry on a conversation with him at a distance measured in miles. But that was the task which radio experts undertook to perform and which they now have accomplished.

Eight years of work by Army and civilian experts culminated in a demonstration at Dayton, Ohio, in December, 1917, before the aircraft board and the joint Army and Navy technical board when the observers in two airplanes flying overhead exchanged conversations with each other and with the ground station as easily as if they were using an ordinary telephone line, and the airplanes were flying with no more noise than a bird makes.

—Extract from "The Star," Washington, D. C.

Full Catalog

Of Books Now In Stock and On Sale at

THE ESPERANTO OFFICE

WEST NEWTON, MASS.

All Books Paper Covered unless Otherwise Specified.

PRICES INCLUDE POSTAGE

TEXTBOOKS AND DICTIONARIES		
ENGLISH		
Complete Grammar of Esperanto \$1.50 Kellerman, cloth.		Konkordanco de Ekzercaro... .30 Wackrill.
Practical Grammar ..... .50 Kellerman-Reed.		Konkordanco de Sentencoj de Salomono, Uoago..... .25
Edinburgh English - Esperanto and Esperanto-English Dic- tionary (Cloth) ..... .50		Matematika Terminaro kaj Krestomatío, Bricard..... .25 Terminology necessary in arith- metic, algebra, geometry, etc.
Elementary Lessons in Espe- ranto. N. Am. Rev. .... .25		Tra la Jaro (all in Esperanto) .75 (Waddy), Cloth.
English-Esperanto Pocket Dic- tionary (Harris) ..... .25		Universala Vortaro de la Lingvo Esperanto, Zamenhof. .30
Esperanto at a Glance, Privat.. Esperanto Students' Complete Text Book, O'Connor..... .60		Unua Oficiala Aldono al la Uni- versala Vortaro..... .15
Esperanto Teacher, Fryer..... .40		Vortaro de Esperanto ..... 1.20 Kabe, cloth.
Grammar and Exercises..... .50 Geohegan.		A standard and valuable book.
Introduction to Esperanto..... .10 Baker. per hundred 8.00		Vortaro de la Oficialaj Radikaj de Esperanto, Boirac..... .27
Picture Lessons in Esperanto. (Marshall) Mann. .... .10		Vortoj de Zamenhof (Kuhn).. .70
Primer of Esperanto, O'Connor. .10		FOREIGN TEXTBOOKS AND DICTIONARIES
Student's Elementary Textbook Beresford. .... .10		BOHEMIAN
Traveller's Esperanto Manual of Conversation, O'Connor.. .20		Fundamento de Esperanto .... .50
Handy Pocket Vocabulary..... .10 O'Connor.		DANISH-NORWEGIAN ....
ESPERANTO		B. Ovelsesstykker, Fuldstaendig Laerebog, Skeel-Gjorling .45
Ekzercaro, Zamenhof ..... .50		C. Systematisk Ordsamling, Fuld- staendig Laerebog, Skeel-Gjor- ling ..... .40
Exercises from the Fundamento de Esperanto.		Dansk-Norsk-Esperanto Ordbog 1.40 Bendix.
Esperanto Sintakso, Fructier.. .60		Smaa Timer I Esperanto..... .25 Thomsen, I Grammatik.
Tutmonda Lernolibro Por Pa- roligi Esperanto ..... .50 Mareschal.		FINNISH
Ekzercoj de Aplikado, Beaufront .35		Kielioppi seka Esimerkki ja Har- joitussarja, Lauren, cloth.... .50
Fundamento de Esperanto.... .50 Zamenhof.		FLEMISH-DUTCH
Kurso Tutmonda, Gasse..... .25		Het Esperanto in Tien Lessen, .50 Witteryck naar het Fransch van Cart en Pagnier.
Praktika Metodo, Kovacs..... .15		Het Esperanto in het Dage- lijksch Verkeer, Bulthuis.... .50
Klasika Libro ..... .25		FRENCH
Konkordanco al la Krestomatío O'Connor-Hayes. .... .10		Cours Commercial d'Esperanto .55 Marissiaux.
		Corrige du Cours Commercial d'Esperanto ..... .45

Cours Methodique d'Esperanto .45 Aymonier et Grosjean-Maupin, Themes.	CHINESE	
Cours Methodique d'Esperanto .40 (Versions.)	Esperanto Legolibro, Sinpak.. 1.00 HUNGARIAN	
Construction Logique de Espe- ranto, Antido ..... .35	Az Esperanto . . . Nyelvtana, .75 Torok Peter.	
Dictionnaire Complet Francais- Esperanto, Grosjean-Maupin 1.50	Az Esperanto . . . vezerfonala .15 Karoly.	
Dictionnaire Esperanto-Francais .55 de Beaufront.	Esperanto Nyelvtan, Altenburger .35	
Dictionnaire Esperanto-Francais Radikaro 1.00	Fundamento de Esperanto.... .40 Lengyel.	
Dictionnaire Francais-Esperanto et Esperanto-Francais, radikaro 2.25	Esperanto-Magyar Szotar, Peter 1.10 bindita, 1.35	
Dictionnaire Usuel Esperanto- Francais, Grosjean-Maupin, relie .60	Magyar-Esperanto Zsebsotar, Robert, .80; bindita, 1.25	
Esperanto son Raison d'etre... .10 de Beaufront.	Universala Vortabelo ..... .20 Esperanto-Hungara, Lombos.	
L'Esperanto en Dix Lecons.... .35 Cart et Pagnier.	Frazlibro-Esperanta-Hungara .25 Robert.	
Corrige de l'Esperanto en Dix Lecons ..... .28	Tiele Esperanto-Magyar Vor- taro, Peter 1.20	
Premieres Lecons d'Esperanto.. .20 (Extracts du "Cours en 10 le- cons".)	Tiz Nap Kataloniaban ..... .20	
Esperanto Cours Complet, Cart .35	ITALIAN	
Corrige de Grammaire et Exer- cises, de Beaufront ..... .30	Fundamento de Esperanto, Junck, .50	
Grammaire Complet d'Aymonier, Lettres Commerciales Pratiques en Esperanto ..... .50	Piccolo Manuale Della Lingua Esperanto, Fosce ..... .05	
O'Connor and Hugon.	Traduzione Italiana Dell' Ek- zercaro, Junck ..... .30	
Texte Synthetique, de Beaufront ...25	L'Esperanto en Dieci Lezioni.. .25 (Cart e Pagnier). Gallois.	
Vocabulaire Francais-Esperanto et Vocabulaire Abrege Espe- ranto-Francais ..... 1.00 Cart, Merkens et Berthelot.	PORTUGUESE	
Vocabulaire Systematique Fran- cais-Esperanto ..... 1.05 d'apres le texte allemand de O. Hecker.	Primeiras Licoes de Esperanto .25 (Cart), Coutinho.	
GERMAN	ROUMANIAN	
Anfangsgrunde der Esperanto- Sprache, Cart und Jurgesen. .20	Fundamento de Esperanto.... .45 Dr. G. R. kaj D. M.	
Ausfuhrliche Grammatik der Espe- ranto-Sprache, Rektor Velten .85	BULGARIAN	
Fortbildungsbuch fur den Espe- ranto-Unterricht, Schramm.. .35	Pirvi Urotsi, Atanasov ..... .35	
Methodisches Lehrbuch der Internationalen Hilfssprache Esperanto, Schroeder, gebunden .85	Primele Lectiuni de Esperanto .25 (Cart), Robin.	
Praktisches Esperanto-Lehrbuch, Becker, Grosjean-Maupin, und Sprotte, .65; gebunden, .95.	RUSSIAN	
Schlusssel Zum Praktischen Lehr- buch ..... .40	Esperanto, Rantov ..... .10	
Systematischer Wortschatz Deutsch-Esperanto ..... 1.10 Hecker, gebunden.	Esperanto in the Village ..... .10	
Worterbuch Deutsch-Esperanto 1.10 Zamenhof, gebunden.	Esperanto V 10 Urokov ..... .17 (Cart, Pagnier), Saharov.	
GREEK	Leaflets about Esperanto in Russian ..... .05	
Fundamento de Esperanto, Kuluri .50	Plena Kurso Internacia Lingvo Esperanto, Saharov ..... .55	
	Plena Esperanta-Rusa Vortaro .55 Zamenhof.	
	Rusa-Esperanta Vortaro ..... 1.00 Korzlinskij.	
	Tihomirov, a new Russian alphabet 1.15	
	SPANISH	
	Fundamento de Esperanto.... .50	
	Primeras Lecciones de Esperanto .25 Cart y L. L. Villanueva.	
	Systema Grafico Estelar Kon- treras ..... .20	
	YIDDISH	
	Yiddish Esperanto Textbook.. .25 Bresler.	
	ESPERANTO-STENOGRAPHY	
	Espersteno, Catton ..... .40	

PROSE

Abatejo de Westminster ..... 15 (Irving), O'Connor.	Kolorigisto-Aerveturanto ..... 15 (Godineau), Monaca Esperanto group.
Aladin aŭ la Mirinda Lampo , Cox .25	Kompararo , Tellini..... .10
Ali Baba kaj la 40 Rabistoj , Cox .15	Kverko Kaj Floro ..... .40 (de Amicis), Sino. Junck.
Aline (Ramuz), de Saussure... .60	Laŭroj , various authors ..... .50
La Bruna Lilio , Col. J. C. Cooper .06 An original fairy story by an American samideano.	La Litadmonoj de Sino Kodel ... .10 Jerrold.
Bukedo , Lambert ..... .50	La Mallumaĵoj (Abonyi), Lenkyel .28
Cindrulino , Tholt ..... .15	Monaĥejo Ĉe Sendomir ..... .40 Grillparzer, Meier.
Deziro de la Diakono ..... .05 (Marios), Koh.	Monadologio (Liebniz), Boirac .16 A philosophic booklet.
Diversaĵoj (Rosny, Lemaire, de Maistre), Lallemand and Beau. .45 Stories from the work of three popular French writers.	La Mopso de lia Onklo , Chase .15 A grotesque original tale.
Du Maljunuloj (Tolstoy)..... .15	Mirinda Amo , Luyken..... .75
Elektitaj Fabloj (la Fontaine), Vallant. .18	Ofero de Monaho , Saugnier... .10
El la Dono Tie Kontraŭa , Tellini .15	Ondino ..... .50 (Fouqué), Myslik.
En la Montoj , Styler..... .15	Parizaneto , Kron ..... .40
En Malliberejo (Ĉirikov), Kabe. .14	Parizina ..... .15 (Byron), da Silva.
Esperantaj Prozaĵoj , ... .60 Various authors.	La Patrinoj (Avetis Aharonjan), Dr. Andreo Fiŝer. .10
Esperantaj Prozaĵoj ..... .10 Fabeloj kaj Rakontoj. Extracts from the foregoing.	Patroj kaj Filoj ..... .65 (Turĝenev), Kabe.
Esperanta Biblioteka Internacia . Each Number .10	Pola Antologio , Kabe..... .58 Nineteen interesting stories translated from the works of various authors.
The volumes of this series contain easy reading matter by the most famous Esperanto writers of all nations. Because of the model contents and the extremely low price they are especially to be recommended for practice courses as well as for private work, and should not be lacking in anyone's library.	La Premiito , Herschel S. Hall .06
No. 12. Reaperantoj (Ibsen), Act 1. O. Brunemann.	Princo Serebrjanij ..... .75 (Tolstoj), Sidlovskaja.
No. 16. Komerca Korespondo. J. Borel.	An interesting historical novel.
No. 17. Kons'oj pri Higieno (Stolle), J. Borel.	Princo Vanc' ..... .35 (Bates), Harris.
No. 19. Sin'oro Herkules (Belly), E. Arntz and M. Butin.	La Puto kaj la Pendolo ..... .10 (Poe), Pride.
Fabeloj de Lohman la Saĝa , Tellini .10	Rakonto kaj Aventuro ..... .10 Hall and Barroll.
Forto de la Fortaj ..... .10 (London), Froeding.	Rakontoj Pri Feinoj ..... .30 (Ferrault), Sarpy.
La Granda Vizaĝo el Ŝtono .... .25 (Hawthorne), Yelland.	La Reĝlando de L'Rozoj ..... .15 (Houssaye), Champion.
Kanto de Triumfanta Amo .... .20 (Turĝenev), Fisher.	Rip Van Vinkl (Irving)..... .10
Karlo , Privat ..... .15	Rikke-Tikke-Tak ..... .50 (Hendrik Conscience) Maria Posenær. With frontispiece.
Karmen (Merimee), Meyer.... .35	Robinsono Kruso (Defoe), Mason .50
Kaŭkaza Kapito ..... .10 (Tolstoj), Sarapova.	La Rompantoj , Pujula..... .30
La Kolomba Premio ..... .10 (Dumas), Papot. An amusing satirical sketch.	Rozo Sovaga aŭ Pentita Kulpo .10
	Sep Rakontoj , Malfel'culo.... .35
	Sub la Meznokta Suno , Wendell Cloth .35
	Tradukoj Tri ..... .20 (Helliwell), Helliwell.
	Tri Legendoj , Runeberg..... .10
	La Urbo kiu dormas ..... .10 (de Amicis), Tellini.
	La Virineto de la Maro ..... .35 (Andersen), Zamenhof.
	La Vizio de la Poeto ..... .10 (Carmen Sylva), Eucharis.

Tutmonda Biblioteko Internacia je la Memoro de Tolstoj....		Edziĝo Kontraŭvola	.20
.. Each story translated from the Russian, by Anna Sarapov or N. Kabanov:		(Mol'ere), Dufreutrel.	
1. Dio Unu por Ĉiuj	.15	'Elpelu Lin'	.19
2. Unu Animo en Ĉiuj	.10	(Williams), Ince.	
3. Unua Stupo	.15	Frenezo, Pujala	.30
4. Per Kio Homoj estas Vivaj.	.15	Galateo (Suppé)	.20
5. Du Maljunuloj	.15	La Gasto, Mme. Vallienne	.17
6. Kie estas Amo T.e estas Dio	.15	Georgo Dandin	.40
7. Kaŭkaza Militkapito	.15	(Moliere), Zamenhof.	
8. Tri Mortoj (Tolstoj)	.15	Ginevra, Edmond Privat	.25
An allegory written on behalf of the blind.		Gis la Revido, Noble	.05
		Dozen	.50
		A clever little one-act comedy, excellent for club presentation, in English with some Esperanto.	
		Improvizacio de Konrad	.25
		(Mieckiewicz), Dobrzanski.	
		Halka (Wolski), Gabrowski ..	.29
		An Hour of Esperanto, Cart. ..	.20
		Kaatje (Spaak), Van der Biest ..	.60
		Kara Panjo	.20
		(Gordon), Gego.	
		Kiel Plaĉas Al Vi	.35
		(Shakespeare), Kellerman.	
		Mazepa (Slowacki), Grabowski ..	.50
		Misteroj de Amo, Kolovrat	.30
		La Nevo Kiel Onko	.40
		(Schiller), Stewart.	
		Protesilas kaj Laodamia	.35
		(Wyspianski), L. Zamenhof.	
		La Rabistoj (Schiller), Zamenhof ..	.50
		La Revizoro	.40
		(Gogol), Zamenhof.	
		La Revuo de la Sepa	.35
		Rikoltado de la Pecoj	.14
		(Sturĝis), Bicknell.	
		La Rompantoj, Pujala	.30
		Salome (Wilde), Balthuis	.30
		Solo de Fluto (Bilbaud), Dore ..	.18
		The Surprises at Sylvia Farm	.25
		An excellent propaganda play in five acts by ex-President Fisher.	
		La Ventego	.75
		(Shakespeare), Mottau.	
		RELIGIOUS, ETC.	
		Eĉ en Doloro ni Estu Ĝojaj	.30
		(Kamm), Ramo.	
		Estu Homo (Wagner), Meyer ..	.40
		Evangelio Sankta Mateo	.18
		Miel and Stephen.	
		Evolucio de la Evoluismo, Noel ..	.10
		Kial Mi Scias ke la Mortintoj ..	.45
		Revenas (Stead), Goodhue....	
		Kie Estas la Eklezio de Kristo? ..	.40
		(Van der Hagen), Borret.	
		Klarigo pri Unitaria Kristanismo , ..	.05
		(Armstrong), Hulme.	
		Kulturcelado de la Nuntempo ..	.40
		(Fored), Uhlman.	
		Lando de Mirakloj	.25
		(de Boussaries), Peltier.	
		Levidoj	.60
		Libreto pri Transmorta Viva	.18
		(Fechner), Kadik.	
POETRY			
Dua Kreinto, Sanjurjo	.05		
Eneido (Virgil), Vallienne	.90		
Katerino	.10		
(T. G. Ševĉenko), V. N. Devjatnin.			
Kion la Vivo Alportis, Schulhof ..	.15		
Esperantista Kantaro, Jost	.25		
Hermano kaj Doroteo	.35		
(Goethe), Kuster.			
Hungara Poemaro	.10		
Kvarvoĉaj Kantoj	.15		
Nova Antologio, Grabowski	.20		
Petaloj, Czesław Kozłowski	.20		
Patrino Anserino, Stoner	.25		
Poeziaĵoj (Schiller)	.25		
Tra L' Silento	.60		
Edmond Privat, with frontispiece.			
In limp chamois with gold lettering.			
In parchment with red and gold lettering	.40		
Unuaj Akordoj, Elski kaj Eska ..	.20		
Verdaj Fajreroj, Frenkel	.30		
Versaĵetoj, Bishop	.20		
COMEDIES AND DRAMAS			
Advokato Patelin	.20		
(Brueys, Palaprat), Evrot.			
Ama Bileto (Balucki), Ender ..	.15		
Angla Lingvo Sen Profesoro ..	.30		
(Bernard), Moch.			
La Antaŭdiro, Stewart	.20		
Aspazio	.60		
(Svjentohovski), L. Zamenhof.			
Bombasto Furioza	.20		
(W. Barnes Rhodes), Charles Stewart, with illustrations.			
Ĉielo kaj Tero	.50		
(Byron), Noel.			
Cikado Ĉe Formikoj	.20		
(Labiĉe and Legouve), Chaumont Esperanto Group.			
"Consilium Facultatis"	.30		
(Fedro), Gabrowski.			
Don Juan (Moliere), Boirac	.40		
Du Biletoj	.15		
(Florian), Balthuis and Touchebeuf.			

Monadologio (Leibniz), Boirac	.20	Noto pri la Inicilo Matematika	.30
Morala Edukado de la Popola		Ornitologia Vortaro Oklingva	
Infano (de Menil).....	.30	de Birdoj Eŭropaj.....	1.00
Nau Historio Pri L'Autoritato	.10	Stojan. Russian, Polish, Latin,	
("Multatuli"), Brunijn		English, French, German, Ita-	
The New Testament. Cloth..	.45	lian, Esperanto. (Litografa).	
Praktiko de la Apudesto de Dio	.20	Politika Malliberulo, Aug. 1912	.35
Laurenco), Luyken.		(Russia).	
Resumo de la Kurso pri Teologio	.10	Propaganda Piedvojaĝo al la	
(St. Marque), Stas.		Oka Internacia Esperantista	
Sentencoj de Salomono.....	.50	Kongreso, V. N.Devjatnin.	.45
the book of Proverbs,		Rememoro pri Solferino (Dunant)	.25
Dr. Zamenhof.		Sendependa Ordeno de la Bon-	
Teorio pri Evolucio de Kono..	.18	templanoj (Gautrot)	.12
		Sesdek ŝakproblemoj, Paluzie	.80
		H. C. Mees.	

BOOKS ABOUT ESPERANTO

Principes Logiques de la For-		Tutmonda Jarlibro Esperantista,	
mation des Mots, de Saussure	.25	1912	.65
Entirely in French.		Published by the Central Office	
Tiz Nap Cataloniaban, Marich	.20	in Paris.	
Historio de la Lingvo Esperanto	.35	Esperanta Poŝkalendaro	.30
Edmond Privat.		(1912, 1914).	
Historio kaj Teorio de Ido,...	.35	ILLUSTRATED GUIDE BOOKS	
B. Kotzin.		Vidindaĵoj de Bostono, kaj ĝiaj	
Sur Vojo al Internacia Lingvo	.10	ĉirkaŭaĵoj	.25
Cart.		Poŝlibro Internacia por Aferistoj,	
Internacia Organizado de la Es-		Turistoj, k. c., Norman.....	.55
peranta Movado, Smulders	.10	Tra Bosnia kaj Hercegovino...	.20
		Gvidlibro tra San Francisko...	.05
		Parrish.	

MISCELLANEOUS

La Artefarita "Altmontarsu" Bano	.15	PROPAGANDA MATERIAL	
Dr. Breiger.		Aĉo—Card Game.....	.50
Brazilio, Backheuser. Historical	.50	Esperanto Keys	.05
Carlo Bourlet (biog.).....	.10	The "key" is a booklet of 32 pages	
Kolovrat.		which can be enclosed in a let-	
Civitanoj de l' Mondo, Iskender	.25	ter. By means of it any intelli-	
La Hipotezoj pri Lourdes.....	.20	gent person can translate a letter	
Joseph Serre, Ges-roj Ran-		written in Esperanto, although he	
faing-Zabilon d'Her.		may never before have seen a	
Inter Blinduloj (Javal), Javal.	.53	specimen of the language. The	
Katalogo de Biblioteko de G.		"key" must of course be in the	
Davidov, Saratov (on inter-		language of the person addressed.	
national language).....	.40	The weight is only about one-	
La Kaŭzo de la Senlaboreco...	.35	fourth of an ounce, so practically	
Kiel mi Plibeligos la Vivon....	.15	nothing is added to postage. They	
Saĝulo.		may be had in many different	
Komerca Sekretario	.20	languages.	
Dokumentaro Komerca, Sudria.		Esperanto Keys in English... .03	
Kondukanto al la Stacia Pilkldo		twelve for.....	.25
(Spaulding Athletic Library),		per hundred.....	1.50
Erik	.15	Introduction to Esperanto, Baker	.10
La Kormalsanoj	.35	per hundred	8.00
(Burwinkle) Kunschert.		(See Textbooks.)	
Kurioza Sunhorloĝo, Poljanskij	.10	Amerika Esperantisto, in bun-	
Kurludo de Toroj, Carles.....	.25	dles of five or more. \$.05 each	
Mallonga Biografio de Henry		Propaganda Post Cards, 15 for	.25
Fawcett	.25	BADGES	
(Holt), Weems, with frontis-		Small Enameled Green Star with Gilt	
piece. art paper.		"E" in Center.....	.35
Manifesto de la Komunista Partio	.50	Lapel button, or clasp pin. A very	
(Marx and Engels), Baker, cloth.		attractive design.	
Matematika Terminaro kaj		Scarf Pins, small enameled green star	
Krestomatio, Bricard.....	.25	with letter "E" in gilt, strong pin.	
Mia Nuna Sintenado pri Apen-		and beautifully finished....	.35
dicito (Morris), Besemer....	.10		

DEZIRAS KORESPONDI

One insertion: 10 cents; four insertions: 25 cents. Announcement consists only of name and full address.
Unufoja anonco: 20 sd.; kvarfoje: 50 sd. Anonco konsistas nur el nomo kaj plena adreso.

F-ino Elva D. Kellogg, Arnolds Park, Iowa, 3
F-ino Cora Fowler, 208 S. Locust St., Champaign, Illinois, Usono 3
Margeret Smart, 1105 W. University Ave., Urbana, Illinois, Usono. 3
F-ino Alice Desprez, Aze, Saone-et-Loire, Francujo—kun Amerikoj, kaj precipe kun Usonaj soldatoj.
S-ro Harold Straw, Guilford, Maine, Usono.

S-ro Matias Diaz, Sarmiento 74, Bahia Blanca, Argentina. 8
S-ro Jose Pech, Strato Atacama 156, Bahia Blanca, Argentina. 8
S-ro Gil Goncalves, Rua de Sao Luiz 129, lo Edo., Lisbon, Portugal. 8
Armand B. Coigne, 2633 Creston Ave., New York, Usono, serĉas inteligentajn kunlaborantojn en publika enketado. Korespondos pri nenialia alia temo, kaj NE RESPONDOS al PM aŭ PK kolektantoj. 8
S-ro Francisco Costa, Rua de Arrabida 90, lo Edo., Lisbon, Portugal. 8
S-ro Cyrille Bruggerman, Caporal, Service des Colis, Armee Belge, Boulogne-sur-Mer, P. de Calais, France. 8
S-ro Louis Schurmanns, A.C.B., Belgian Army, Boulogne-sur-Mer, Pas de Calais, France. 8

The Surprises at Sylvia Farm

A Propaganda Play in Five Acts

By HENRY W. FISHER
Ex-President of the E. A. N. A.

THIS IS A VERY CLEVER LITTLE PLAY, AND A WELCOME ADDITION TO OUR LIST OF PUBLICATIONS.

MR. FISHER has paid the whole expense of publication and offers the entire receipts from its sale for the use of the Central Office in propaganda work. Will you meet him half way, and enable us to dispose of the entire edition of 1000 copies at once?

25 cents per copy, postpaid.

The Esperanto Office, West Newton, Mass.

“THE WORLD SALESMAN”

(Grown out of the Japan Salesman)

A Monthly Commercial Review, published in Yokohama, Japan, by an American concern

THE WORLD SALESMAN is the first commercial journal to have drawn attention to the value of Esperanto as the common commercial language. It has regular articles on Esperanto, and publishes the names of firms using the international language.

It will keep you posted on World Trade. If you want to do business with the Far East or any other section, IT WILL PAY YOU TO ADVERTISE IN THE WORLD SALESMAN.

Advertising Rates on application. Subscription, \$5.00 for two years.

HEAD OFFICE: 51, YAMASHITACHO, YOKOHAMA, JAPAN,
NEW YORK OFFICE: SINGER BUILDING.